

Verschillen in werktijd voor aanbrengen I&R-gebruiksmerken minimaal

Liesbeth ter Elst-Wahle en Peter Roelof?, PV

Het aanbrengen van **I&R-gebruiksmerken** kost de zeugenhouder ongeveer een half uur per **100** biggen. Het grootste verschil tussen de zeven toegelaten merken bedraagt **2½** minuut per **100** biggen. Het plaatsen van het merk in de tang levert de belangrijkste bijdrage aan dit verschil.

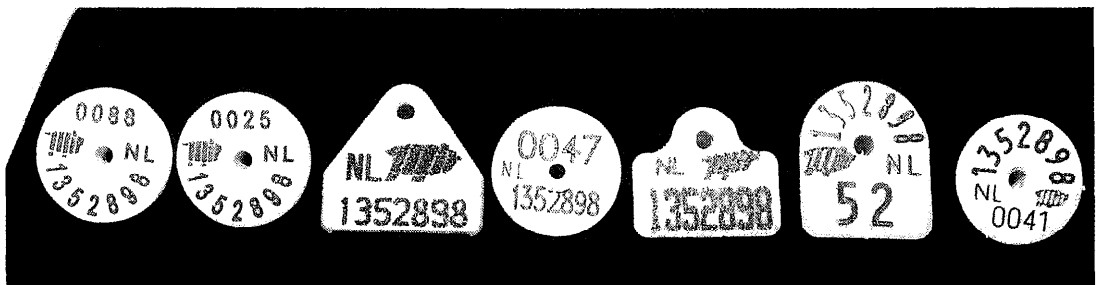
Zeugenhouders moeten de biggen voor het verlaten van het bedrijf van I&R-gebruiksmerken voorzien. Zij hebben hiervoor de keuze uit zeven verschillende merken: Hut metaal, Hut kunststof, Herberholz, Caisley, SWM, Splitthoff en Merko (zie foto). Op verzoek van varkenshouders is het Praktijkonderzoek Varkenshouderij bezig met een gebruikswaarde-onderzoek van deze zeven merken op drie praktijkbedrijven.

Op elk bedrijf is elk type merk bij 100 tot 250 biggen aangebracht. Er is gemeten hoeveel tijd de vermeerderaar nodig heeft om de merken aan te brengen, of de merken beschadigingen of ontstekingen in de oren veroorzaken en hoeveel merken tijdens de opfokperiode en tijdens de mestperiode verloren raken. Tenslotte beoordeelden de varkenshouders de merken en bijbehorende tangen op aspecten zoals de afwerking van de merken en de hanterbaarheid van de tangen. In dit artikel worden de resultaten van de tijdstudies weergegeven. De andere waarnemingen zijn nog niet afgerond.

Verschillen in totale werktijd

Bij de tijdstudies is onderscheid gemaakt tussen de "merkgebonden handelingen" (merken uit de verpakking te halen, in de tang te plaatsen en daadwerkelijk in het oor van de big aanbrengen) en handelingen die niet per merk verschillen (zoals insluiten van de biggen). In tabel 1 staat hoeveel tijd er nodig is om 100 biggen rond het spenen van een I&R-gebruiksmerk te voorzien. De tijd die nodig is voor merkgebonden handelingen is per merk en per handeling weergegeven. De tijd voor de overige handelingen is samengevoegd en voor alle merken gelijk gehouden.

Er is een tendens naar een kortere werktijd voor het aanbrengen van de Hut-merken met metalen punt dan voor het aanbrengen van de Caisley-merken. Het aanbrengen van de Hut-merken duurt 27 minuten en 25 seconden per 100 biggen in één afdeling. Het aanbrengen van 100 Caisley-merken duurt ongeveer 2½ minuut langer. De werktijden

De zeven onderzochte I&R-gebruiksmerken. Van links naar rechts: Hut metaal, Hut kunststof, Herberholz, SWM, Splitthoff, Caisley en Merko

voor de andere merken liggen daar tussenin. Het verschil van ongeveer 2½ minuut per 100 biggen is praktisch te verwaarlozen. Een varkenshouder met 210 zeugen levert ongeveer 5000 biggen per jaar af. Het verschil in werktijd is dan 2 uur per jaar,

Oorzaak van de verschillen

Het verschil in benodigde werktijd wordt vooral veroorzaakt door de tijd die nodig is om het merk in de tang te plaatsen. Voor de Caisley-merken hebben de zeugenhouders ruim twee minuten per 100 biggen méér nodig dan voor het Hut-merk met metalen punt. De overige tijden liggen daar tussenin. Ook het in het oor aanbrengen van de Splitthoff- en de Caisley-merken duurt langer dan het aanbrengen van de metalen Hut-merken, De merken zijn op verschillende manieren verpakt. Ze zitten los in zakken, in strippen van vijf aan elkaar of per 25 op kartonnen of kunststoffen kaartjes, De

verschillen in werktijd voor het uit de verpakking halen van de merken zijn echter veel kleiner dan die voor het aanbrengen van de merken. De werktijd was het kortst bij de Herberholz-merken. De mannelijke en vrouwelijke delen zitten hier los in één zak en kunnen in één keer in een bak geschud worden,

Voortgang van het onderzoek

Zoals vermeld is het onderzoek nog niet afgerond. De beschadigingen aan de oren na het aanbrengen van de merken zijn geregistreerd, maar nog niet geanalyseerd. Met twee varkenshouders zullen de gebruikswaarningen nog worden doorgenomen. De verliezen tijdens de mestperiode zijn nog helemaal niet vastgesteld. Het is echter afhankelijk van de ontwikkelingen rondom de recente uitbraken van varkenspest of en hoe het onderzoek kan worden voortgezet. ■

Tabel 1: Benodigde tijd (minuten⁽¹⁾ en seconden⁽¹⁾) voor het merken van 100 biggen met de zeven goedgekeurde I&R-gebruiksmerken.

	Caisley	Herber- holz	Hut kunststof	Hut metaal	Merko	Splitthoff	SWM	sign. ¹
Merk uit verpakking halen	1'37 ^{lb}	0'50 ^{la}	1'54 ^{lb}	1'45 ^{lb}	1'45 ^{lb}	1'07 ^{la}	1'36 ^{lab}	*
Merk in tang plaatsen	1'14 ^{le}	1'14 ^{le}	1'03 ^{lbc}	9'37 ^{la}	1'01 ^{8lb}	1'32 ^{lde}	1'00 ^{lcd}	*
Merk aanbrengen	5'32 ^{lcd}	5'16 ^{lbc}	4'45 ^{la}	4'37 ^{la}	5'05 ^{lac}	5'52 ^{ld}	4'52 ^{lab}	*
Subtotaal merkgebonden handelingen	18'56"	17'47"	7'43"	16'13"	17'08"	18'31"	7'28"	#
Overige handelingen ²	1'12"	1'12"	1'12"	1'12"	1'12"	1'12"	1'12"	
Totaal	30'08"	28'59"	28'25"	27'25"	28'20"	29'43"	28'40"	

¹ Significantie: # = p < 0,10, * = p < 0,05

^{a,b,c,d,e} Getallen met een verschillende letter binnen een rij verschillen significant

² Aan- en afloop, biggen insluiten in een deel van het hok en controleren of alle biggen in een hok gemerkt zijn. De werktijden voor deze handelingen bedragen respectievelijk 0'47", 1'47" en 8'38"